

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 18 januari 2007

MEDITATIE

Wenen of lachen?

In dit Schriftgedeelte vinden we een viervoudig 'zalig,' en een viervoudig 'wee'. Zalig gesproken worden de armen, de hongerenden, de wenen- den en de versmaadden. Het wee wordt uitgesproken over de rijken, de verzadigden, de lachenden en de geëerden.

Zalig was de mens vóór de val. Zalig betekent: 'vol'. Adam was vol van God, verzadigd met Zijn beeld. Deze zalige volheid zijn we verloren door onze peilloos diepe val. Als God Adam roept, dan vraagt Hij: "Waar zijt gij? Waar is Mijn beeld? Waar is de volheid, die Ik u schonk?" Het vat, dat die volheid in zich hield, is gebroken en de inhoud is verloren gegaan. Christus kwam op aarde om voor de verkorenen die zaligheid te verdienen en weder te geven. Ze worden weer vervuld met God. Zalig, vol. Dat gebeurt in de wedergeboorte, als ze Christus worden ingelijfd. Hun staat is dan zalig, al zijn ze in de stand van hun leven ellendig en arm. Deze zaliggemaakten vertonen ken-

Zalig zijt gij, die nu weent; want gij zult lachen.

Lukas 6 : 21b

tekenen die tegenovergesteld zijn aan de kentekenen van hen, die nog leven in hun natuurstaat.

Eén van die kentekenen is 'wenen'. Dat staat tegenover het lachen. Er staat bij 'nu', dat wil zeggen: 'hier in dit leven'.

Het lachen omschrijft de kantekening met: "vermaak hebben in allerlei wereldse blijdschap en in de verdrukking der vromen."

Daar tegenover staat dus het wenen. Dat wil dan zeggen:

1. Dat de blijdschap in de vermaak van deze wereld voor hen is vergaan.
2. Dat ze om Christus en des evangelies wil verdrukkingen en lijden moeten ondergaan.

1. Hun blijdschap in de vermaak van deze wereld is vergaan.

Ze zien nu dat ze hun vorig leven ook in die wereldse vermaak hebben doorgebracht. Dat is hun tot schuld geworden. Hun zonden, die ze bedreven hebben, bewenen ze bitter. Ze leren nu dat die wereld en haar vermaak, waarvan ze afscheid genomen hebben, hen nog zo aankleeft en kwelt. Over die kwelling wenen ze. Ze gevoelen nu dat hun oude mens, hun verdorven bestaan, nog zo hangt aan het werelds vermaak en dat ze de zonde niet overwinnen en te boven komen kunnen. Dit doet hen wenen met Paulus: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen?"

Ze leven in dat ze, hetgeen hun ziel verkwikken en verzadigen kan, zo missen. Ze missen Gods gemeenschap. Het heimwee daarnaar doet hen wenen. Ze leren dat ze alleen door de gerechtigheid van Christus behouden kunnen worden. Het gemis van Hem doet hen wenen. Bij aanvang. En ook bij voortgang als ze Hem, na alle genoten weldaden, weer kwijt zijn. Denk aan Maria Magdalena.

Ze gaan ondervinden dat ze ook, na het genieten van de eerste beginzelen van die gemeenschap door Christus, deze gedurig weer verzondigen. Dat maakt dat ze wenen over hun afdwalingen.

2. Ze moeten verdrukking en lijden ondergaan om Christus' wil.

Hun verdrukkers en benauwers zijn vele. Inwendig en uitwendig. De wereld haat en bespot hen. Satan kwelt en benauwt hen met zijn vurige pijlen, vuistslagen en listige omleidingen. Ongeloof en twijfel bestrijden hun vaak zwakke geloof.

Heirlegers van zondige lusten en gedachten vallen op hen aan. Hun huisgenoten zijn soms hun vijanden. De godsdienst spot met hun bevindingen. Ze wenen daaronder, omdat die kwellingen en verdrukkingen voor hun vlees zo bitter zijn. Hun vlees moet daarin gekruisigd worden.

Inhoud

- 1 Wenen of lachen?
- 2 Vervolg om der gerechtigheid wil (9)
- 3 In orde: Verkiezing ambtsdragers (2)
- 5 Ziekten in de Bijbel: Melaatsheid (2)
- 7 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

85e jaargang

Nr. 16

Ze wenen daaronder, omdat ze gevoelen niet staande te kunnen blijven in eigen kracht. Ze bezwijken door angst en tegenspoed.

Ze wenen daaronder, omdat ze de lijdzaamheid zo missen, maar niet verenigd kunnen zijn met hun weg en niet geduldig in de tegenspoeden.

Ze wenen daaronder, omdat ze de bedoeling en het nut van het lijden niet kunnen zien.

Ze wenen daaronder, omdat ze het einde van hun weg niet zien kunnen en soms de ene golf van lijden de andere golf opvolgt, zodat ze moeten zeggen: "Al Uw golven en Uw baren zijn over mij heengegaan."

Ze wenen daaronder, omdat ze in de heiligmaking, waartoe hen het lijden wordt toegeschikt, geen vooruitgang waarnemen, maar juist het tegendeel.

Nu staat er in de tekst een belofte voor deze wenenden: "Gij zult lachen."

Dat is niet het lachen der wereld. Het is het lachen van blijdschap in God.

Deze blijdschap in God wordt hier in dit leven in beginsel bij ogenblikken gesmaakt. Als de Heere Zich in Christus aan hun ziel openbaart als een ontfermend God. Als Hij Zich openbaart als Zaligmaker, Verzoener, Verlosser. Als ze Hem mogen aanschouwen door het geloof en in Hem de ruimte en volheid van zalig worden mogen zien. De Middelaar, Die hen in Gods gemeenschap weder brengt, hun zonden draagt, hun straf op Zich neemt, hun vloek wegneemt, hun leven heiligt en vernieuwt. Die

als hun Koning al hun vijanden overwint, hen sterkt in de strijd, hen lijdzaamheid geeft, hen onderwijst in het nut van het lijden en de verdrukking. Die hen pasklaar maakt voor de heerlijkheid.

Dat lachen zal volmaakt zijn na dit leven in de storeloze en eindeloze genieting van Zijn volheid.

Dan zijn ze verlost van hun oude bestaan, van alle vijanden. Dan zijn ze eeuwig bij Hem, vol van Hem. Dan zal Hij alle tranen van hun ogen afwissen. Dan zullen ze eeuwig lachen.

*Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht
straalt,
Ten hoogsten toppunt stijgen.*

Degenen, die hier lachten en nooit dit geestelijk wenen leerden, zullen dan eeuwig wenen.

Lezer(es), jong en oud, wat zal voor ons dan gelden? Het is één van twee: "Zalig zijt gij" of "Wee u."

Kruiningen, ds. G. Hoogerland

Vervolg om der gerechtigheid wil

In het nummer van 28 december 2006 werd per abuis vermeld dat de daar geplaatste aflevering van de serie 'Vervolg om der gerechtigheid wil' de laatste was. De serie zal nog enige tijd doorlopen. De artikelen zullen worden geplaatst met een gemiddelde frequentie van één per veertien dagen (red.)

Want

Want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Dit want komt niet op uit het werkverbond, maar uit het genadeverbond. Het wijst niet naar een verdienende oorzaak, maar naar 's Vaders welbehagen in Christus.

'Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil...'

Mattheüs 5:10

Nooit zal het lijden om der gerechtigheid wil eigen gerechtigheid kunnen zijn. Ja, "al ware het dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid kunnen geven" (1 Kor. 13:3b). Niet de marteldood, maar de zaak maakt de martelaar. Velen hebben de marteldood gezocht, maar misten de zaak. Zij

De Saambinder

**Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten**

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583.

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór
de datum van verschijning van De
Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie
van De Saambinder.

Advertenties € 0,60 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag**
in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 22,- per jaar + extra portiekosten.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van:
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.*

hoopten op de hemel, maar verborgen hun aangezicht voor Christus. Kostelijk is in de ogen des Heeren de dood Zijner *gunstgenoten!* – ook als zij sterven op hun bed. “Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in Hem” (Jh. 6:55). Waar is dan de roem? Die is uitgesloten!

Hunner is het Koninkrijk der hemelen

‘Hunner is het Koninkrijk der hemelen!’ Zo spreekt de Heere in de *laatste* zaligspreking. Zoals de Heere ook had gesproken in de *eerste* zaligspreking. Toen ging het over de armen van geest. Nu over degenen die vervolgd worden. Gaat het dan over twee verschillende groepen van mensen? Nee toch? Al de zaligsprekingen gaan over de onderdanen van Christus! Zo leert ons dan Jezus dat degenen die Zijne zijn, geestelijkerwijs niets overhouden in zichzelf - armen van geest! Maar ook dat velen (hoewel dus niet allen) van Zijn onderdanen door felle vervolging niets overhouden van hun uitwendige goederen, ja zelfs worden beroofd van hun leven - die vervolgd worden! Inwendig armen van geest, uitwendig die vervolgd worden. Inwendig de dood van eigen bestaan, uitwendig de dood van de vervolging. Inwendig eigen-ik gekruisigd, uitwendig verlaten en zwaar lijden. Door Gods Geest leeg gemaakt van binnen, en onder Gods toelating door de duivel en de wereld leeg gemaakt van buiten. Naar de ziel een melaatse bedelaar, naar het lichaam een gekwelde martelaar. O, ging het bij menigéén niet tot het uiterste? En rijst dan niet de vraag: Wat houden ze over? Moet dan niet gezegd worden: ze raken alles kwijt? Moet men er niet van uitroepen: wat is dat voor een leven?! Is het niet een hel?

Zéker niet, want hoort des Heeren Woord! De hoogste Profeet en Leraar spreekt, Hij opent Zijn mond en zegt: *Zalig zijn de armen van geest*, want hunner is het Koninkrijk der hemelen. *Zalig zijn die vervolgd worden* om der gerechtigheid wil, want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Aan Mijn onderdanen is het Koninkrijk der hemelen vermaakt. Het *is* van hén. Ze zijn er bezitters van.

Dit is werkelijk voor het verduisterde verstand ten hoogste ongeloofwaardig. Hier geldt wel in het bijzonder dat de wijsheid Gods dwaasheid is bij de wereld. Maar de Wijsheid en

de Waarheid roept het hier tot *tweemaal* toe uit! Hij *begint* er mee en *eindigt* er mee. Bij de eerste zaligspreking legt Hij het fundament, en bij de laatste brengt Hij de hoofdsteen voort. Om de zekerheid en onwankelbaarheid van de allesoverklimmende en onnaspeurlijke zaligheid aan te wijzen, die het deel van Zijn onderdanen *is!* O, zegt Hij, zij zullen vertroost worden en het aardrijk beërven; zij zullen verzadigd worden en hun zal barmhartigheid geschieden; zij zullen God zien en Gods kinderen genaamd worden. Ja, Ik ben er mee begonnen en zal er mee besluiten, dat hunner het Koninkrijk der hemelen is. Want wel raken ze alles kwijt wat van Adam, wat van henzelf, en wat van hier beneden is, maar al de weldaden van het genadeverbond zijn hunne. God en Christus is hun deel. De drieenige Verbonds-God is hun God. Vóór de grondlegging der wereld heeft Hij hun dat Koninkrijk bereid, Mt.25:34. Niets hebbende, bezitten zij alles, 2 Kor.6:10. Het is hunne!

Let op de vromen en zie naar de

oprechten, want hun einde is vrede, hun bezit is het Koninkrijk der hemelen. Och, dat dit u tot jaloersheid mocht verwekken! Waarom bent u zo verzet op wat stof en zand, zo verkleefd aan deze schamele wereld die vol van tranen is? Zult u veel kennis verzamelen en sterven als een dwaas? Rijk leven en niets overhouden? Zullen uw ellendige afgoden u behouden? O, is het daarentegen niet of Christus u met deze zaligspreking (Mt. 5:10-12) toeroept: Ben Ik u dan niets waard? Is het goed dat Ik Mijn volk verleen, niet onuitsprekelijk groot? Ziet toch hoe Ik Mijn onderdanen volkomen verlos en zalig maak. Hoort dat Ik hen gedurig hen toeroep: Zalig, zalig! Ja, dat Ik hen een geheel Koninkrijk toeschrijf, dat zij eeuwig zullen hebben! O mijn vrienden, is uw hart dan zo verstijfd en hard geworden, dat dit alles u onbewogen laat? Zoekt, zoekt toch eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid!

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

IN ORDE

2

Verkiezing ambtsdragers

In het vorige artikel ging het over de vervulling van de ambten. Dit naar aanleiding van daaromtrent gestelde vragen. Er zijn daarbij formele zaken; er is ook de tere, geestelijke kant van deze zaak.

Tijdens de kandidaatstelling is er het gewichtige moment van de bespreking van de personen die genoemd worden voor de groslijst. Wat is het nodig dat we dan eerlijk en gewetensvol, getrouw en ootmoedig handelen. Lettend op zichzelf, welke ambtsdrager zou dan iets over een ander durven zeggen? En toch worden de ambtsdragers ertoe geroepen de ambten toe te betrouwen aan getrouwe personen. Dat vereist een zorgvuldige en tere bespreking. Wezenlijk is dat er bij de kandidaten tekenen zijn van de vreze des Heeren. Dat de levenswandel daarmee in overeenstemming is en dat deze

stichtelijk is binnen het geheel van de gemeente. Ook moet de vraag onder ogen gezien worden of iemand enigermate de gaven heeft om in dat betreffende ambt te dienen.

Toebetrouwen aan getrouwe personen

Er kunnen tijdens de beraadslaging binnen de kerkenraad meerdere overwegingen gemaakt worden die van betekenis zijn wanneer we het welzijn van de gemeente zoeken ook in het voorzien in de ambten. Zeker in een vacante gemeente is het van groot belang dat er ambtsdragers zijn die gaven hebben om het catechetisch werk te verrichten. Ongetwijfeld is het voor een ouderling nodig dat hij de gave der onderscheiding heeft. Men moet immers, zeker in onze tijd, de geesten weten te beproeven of ze uit God zijn. Dat betekent niet dat we mensen moeten

zoeken die het heel goed weten en kunnen beoordelen. Ootmoed en afhankelijkheid van de Geest des Heeren zijn wel het meest nodig. Daarvan zal juist degene die het geestelijk gewicht gevoelt van hetgeen waar het om gaat, wel diep besef omdragen. Wie is tot deze dingen bekwaam? Er kan geleerd worden terwijl men het ambtswerk vervult. Zou de Heere, als Hij roept, niet aanbrengen wat nodig is? Enerzijds is dat waar. Dat mag ook in de praktijk wel ervaren worden. Anderzijds heeft een kerkenraad zeker zijn verantwoordelijkheid te verstaan en de ambten toe te betrouwen aan getrouwde personen.

Soms worden er overwegingen naar voren gebracht van wat meer zakelijke aard. Er wordt dan op gewezen dat het goed is voor een kerkenraad wanneer er één of in een grotere raad enkelen zijn die verstand hebben van onderhoud en bouwzaken, van financiën, van maatschappelijke en sociale problematiek. Zulke overwegingen zijn op zich niet verkeerd. Maar ze mogen niet van doorslaggevend betekenis worden. Maatschappelijke en psychische problematiek is er veel. Een kerkenraad doet wijs zich daarover van tijd tot tijd eens enigszins te laten voorlichten. Ambtsdragersconferenties die DMZ belegt, bieden ook in deze veel goeds. Maar een kerkenraad is geen hulpverleningsinstantie. Hij moet dat ook niet willen zijn; moet wel de nodige voorzichtigheid in acht nemen. Een kerkenraad kan een onderhoudscommissie en een financiële commissie instellen. Daar kan men deskundigheid vanuit de gemeente inhalen, terwijl er een of twee kerkenraadsleden deel van uitmaken voor de goede band met de raad. Zaken die wat meer deskundigheid vragen, kan men door zo'n commissie laten verrichten. Ook in financieel opzicht. Dat de kerkelijke administratie door een niet-kerkenraadslid verricht wordt, hoeft niet verkeerd te zijn. Uiteraard onder verantwoordelijkheid van een ambtsdrager en daarmee uiteindelijk van de raad als college. Voor de diaconale kas geldt dit natuurlijk niet.

Geestelijke zaak

Het belangrijkste is echter dat er omgezien wordt naar mannen die met geestelijke gaven bedeed zijn om daarmee de gemeente des Heeren op geestelijke wijze te mogen dienen. Welke kennis moet er zijn

van het geestelijke leven? Dat is geen eenvoudige vraag. Ieder zal verstaan dat het verschillend is of iemand predikant begeert te worden of dat hij voor het diakenambt kandidaat gesteld wordt. Een grote genade is het wanneer een mens persoonlijk zondaar voor God is mogen worden en in meerdere of mindere mate bevindelijk onderwezen is in de weg der zaligheid in Christus.

Wat is het groot als er geofende en beproefde kinderen Gods mogen zijn, ook onder de ambtsdragers. Van hun ootmoedig spreken en voorbeeld kan veel goeds uitgaan. Mochten ze maar meer gevonden worden in onze gemeenten en in onze kerkenraden. Eerlijk moeten we zeggen, dat onze tijd geestelijk niet zo rijk is. Dat gold overigens in het verleden ook in menige periode. Groot is het

Wat is het groot als er geofende en beproefde kinderen Gods mogen zijn, ook onder de ambtsdragers.

reeds wanneer iemand, afgebracht van de verwachting van eigen werken en gestalten, bevindelijk leert dat er een Ander aan te pas moet komen. De een zal hier helderder van kunnen spreken dan de ander. Overigens moet ook gezegd worden dat niet ieder kind des Heeren geschikt is voor en geroepen wordt tot een ambt.

Maar daarmee blijft het wel noodzakelijk dat voor de ambten mensen gezocht worden die de Heere ootmoedig mogen vrezen. Ootmoed en zelfverloochening zijn heel wezenlijke zaken. En hoe staat het met de deelneming aan de bediening van het Heilig Avondmaal? Ook dat is een tere zaak. De praktijk is in de ene gemeente wel eens wat anders dan in een andere gemeente. Als uitgangspunt moeten we toch wel nemen dat zij die kandidaat voor ouderling gesteld worden, deelnemen aan het Heilig Avondmaal. Tegelijk moeten we ook hier wel zorgvuldig en voorzichtig mee omgaan. Louter letten op de avondmaalsgang zou zeer oppervlakkig zijn. De praktijk leert immers dat helaas echt niet iedere avondmaalganger op de lijst voor ouderling kan. Bij de kandidaatstelling is het voornaamste dat er tekenen zijn van de oprechte vreeze des Heeren, dat er

enige gave des onderscheids is en dat men enigermate gaven verkreeg, vereist tot dit ambt. Het kan zijn dat iemand de vrijmoedigheid tot avondmaalsdeelname mist en er wel een oprechte worsteling dienaangaande is. Over iemand die in die gestalte als ouderling ootmoedig en met stichting dienen mag, past geen hard en afwijzend oordeel. Integendeel, laat er ook in deze gebed voor elkaar mogen zijn. Overigens moeten we bedenken dat iedereen de Heere diende te vrezen, en dat voor iedereen die belijdenis gedaan heeft de klem van het avondmaal er ligt. Niet om oppervlakkige dingen te bevorderen, maar de ernst van ons aller leven voor Gods Aangezicht wijst dit toch aan. En dan zal iedere ouderling begeren in een goede weg ook in deze voorbeeld te mogen zijn. Niet alleen omdat het zo hoort, maar omdat de Heere het waardig is en dit tot stichting binnen de gemeente strekt.

Dienen in ootmoed en afhankelijkheid

Mag men dan verschil maken tussen ouderling en diaken in hetgeen waarop men let bij de kandidaatstelling? Het zijn beide ambten in de dienst des Heeren! Die *heiligheid* wege toch vooral. Evenzeer is het nodig er acht op te geven dat de ambten *onderscheiden* zijn. Dat brengt ook enig onderscheid in de vereisten tot het betreffende ambt met zich mee. Nu moeten we niet een houding aannemen alsof er feitelijk geen ouderling te vinden is en anderzijds bijna iedere trouw meelevende manspersoon wel diaken kan wezen. Enerzijds moeten we toch maar eerlijk zeggen dat de geestelijke nood van deze tijd vereist in voorzichtigheid te handelen. Anderzijds past ons de nodige nuchterheid. In het verleden was het ook niet altijd gemakkelijk geschikte kandidaten voor het (ouderlingen)ambt te vinden. En wat de vereiste kennis van het geestelijke leven betreft, past ook wel enige voorzichtigheid in het hanteren van maat en norm. Er hebben onder ons ook in het verleden ouderlingen met veel stichting en ootmoedige oprechtheid mogen dienen van wie de vreeze des Heeren kennelijk bleek, maar die niet van bijzondere geloofsoefeningen durfden spreken. Maar juist de liefde tot de Heere en Zijn dienst, tot de gemeente en de bevindelijke leer die naar de godzaligheid is, het oprecht beleven van de noodzaak en het oot-

moedig staan naar de persoonlijke toepassing van de gerechtigheid van Christus, sierde hun leven en bediening. Dat maakte klein in zichzelf, afhankelijk van de Heere en deed dienen op de plaats waar de Heere stelde. Zulke ouderlingen (en diakenen) hadden we niet graag willen missen. En ze zijn er gelukkig nog. Geve de Heere ons er velen van.

Van verschillende kanten kunnen we zulke gewichtige vergaderingen benaderen. De een zal zeggen dat er schier niemand kandidaat gesteld kan worden. Terwijl een ander vooral benadrukt dat we verder moeten en ons werk hebben te doen ook in de kandidaatstelling. In beide benaderingen kan iets goeds zitten. Er kan in beide benaderingen ook iets heel verkeerd zitten. We moesten vooral hoger op zien. Tot de Heere, de Koning der kerk opzien. Vragend of Hij mannen wil toeschikken tot de onderscheiden ambten. Want er is

zeker een predikanten nood onder ons. Maar op het gebied van de ouderlingen en diakenen is er ook nood. Het gebed van het bevestigingsformulier nasprekend, wordt er gedankt dat in deze plaats 'mannen van goede getuigenis en begaafd met de Heilige Geest' verleend zijn. Wie dan op zichzelf ziet, zou wel onder de bank weg willen kruipen, dunkt mij. Maar als een onbekwame en onwaardige in zichzelf nu eens zou mogen zien door het geloof op Hem Die roept en Wiens zaak het is. Dan wordt het gebed bekrachtigd en de liefde versterkt.

De HEERE zelf sta nog op over onze gemeenten en geve genadig mannen vol des Heiligen Geestes die bediend mogen worden uit Christus. Die mogen dienen als arm (in zichzelf), doch velen rijk makende (om Christus wil).

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

aan, waardoor de plekken gevoelloos worden. Hierdoor ontstaan zweren en uiteindelijk misvormingen, meestal aan de ledematen. De handen en voeten kunnen tot stompjes worden. De tweede vorm is de *lepromateuze vorm*. Hierbij zijn de huidafwijkingen verheven. Het gelaat kan hierdoor een knobbelig uiterlijk krijgen.

Hoewel de witte verkleuring van de huid bij lepra sterk doet denken aan melaatsheid, zijn er toch een aantal argumenten die suggereren dat, in ieder geval in het Oude Testament, melaatsheid niet hetzelfde is als lepra. Bij lepra verdwijnt namelijk het gevoel. Dit is eenvoudig te constateren. Opvallend is dat de gevoelloosheid in de uitvoerige beschrijving in Leviticus 13 en 14 helemaal niet genoemd wordt. Bovendien doet de lepromateuze vorm van lepra zeker niet denken aan melaatsheid. Verder is lepra een langzaam verlopende ziekte die nooit in zeven of veertien dagen geneest. Deze tijd had de priester immers nodig om tot de uitspraak te komen of iemand wel of niet melaats was. Daarbij is lepra zeer waarschijnlijk pas in het Midden Oosten geïntroduceerd in de vierde eeuw voor Christus, door het leger van Alexander de Grote, na de veldtochten naar Azië. We moeten dus concluderen dat het Griekse woord lepra in de Septuaginta een foute vertaling is van het Oud Testamentische Hebreeuwse woord tsara'ath. De gevolgen zijn eeuwenlang merkbaar geweest. Want in landen waar het christendom werd ingevoerd, werden lepralijders uit de gemeenschap verstoten. Zo liepen in de Middeleeuwen de zogenaamde leprozen rond met een Lazarusklep, een ratel om anderen op veilige afstand te houden. Lepra is in de loop der eeuwen een ziekte geweest die de mensheid ontzettend veel angst heeft ingeboezemd.

Welke aandoeningen?

In het vorige artikel zagen we reeds dat de Bijbel spreekt over een melaats mens, een melaats kledingstuk en een melaats huis. Als we ons afvragen welke hedendaagse aandoening met melaatsheid bedoeld wordt, moeten we goed beseffen dat het boek Leviticus geen medisch-diagnostisch handboek is. Het boek Leviticus is eerder een handleiding waarin de ceremoniële wetgeving met de reinigingswetten voor de priesters en het volk beschreven staat.

ZIEKTEN IN DE BIJBEL

2

Melaatsheid

'Maar wat betreft de verschillende soorten van melaatsheid, ik beken dat ik geen dokter ben, zodat ik niet tot in kleinigheden daarover zal redetwisten en ik onthoud mij opzettelijk van een uitspraak, omdat ik ervan overtuigd ben dat de ziekte waarover hier gehandeld wordt, op een heel bijzondere manier (welke bij ons heden onbekend is), bij de Israëlieten voorgekomen is. Wie zou er bij ons toch weten van een melaats huis?' (Johannes Calvijn, Verklaring van de Bijbel, Harmonie van de laatste vier boeken van Mozes, deel 1, p.440)

In het eerste artikel zagen we dat de statenvertalers het Hebreeuwse woord *tsara'ath* vertaalden met melaatsheid. Luther koos in zijn Bijbelvertaling voor het woord *Aussatz*. Dit verwijst ernaar dat de zieke uit de gemeenschap 'uitgezet' werd. In de Engelse Bijbel vinden we de vertaling *leprosy*. Dit is overgenomen van de Septuaginta, die geschreven is tussen 250 en 100 voor

Christus. De Septuaginta heeft het Hebreeuwse woord *tsara'ath* namelijk vertaald heeft met het Griekse woord *lepra* (afkomstig van het werkwoord *lepo*, dat afschilferen betekent). Ook het Nieuwe Testament gebruikt in de grondtaal het woord *lepra*. Sedert eeuwen wordt gedacht dat melaatsheid hetzelfde is als de aandoening lepra. Maar is melaatsheid wel hetzelfde als lepra? Of moeten we bij melaatsheid denken aan andere aandoeningen?

Is melaatsheid lepra?

Lepra is een chronische infectieziekte die in tropische en subtropische gebieden voorkomt. Besmetting vindt vaak plaats op kinderleeftijd. De eerste verschijnselen ontstaan meestal pas op jong volwassen leeftijd. Lepra gaat gepaard met huidafwijkingen. Lepra is in twee hoofdvormen te onderscheiden. De eerste vorm wordt de *tuberculoïde vorm* genoemd en heeft vlakke huidafwijkingen, met vaak een witte ontkleuring. De bacteriën tasten de zenuwen

Melaatse mensen

Toch willen we ons voorzichtig afvragen op welke mogelijke aandoeningen de Bijbel doelt. We weten dat een melaats mens een huidaandoening had. Deze huidafwijking kon voorkomen op de onbehaarde huid en op de behaarde huid. Sommige plekken waren wit en andere waarschijnlijk meer schilferig. Een witte huidplek met daarop witte beharing (Lev. 13:2,3) zouden we nu een pigmentloze plek (vitiligo) noemen. Het pigment verdwijnt door een auto-immunreactie. Verder wordt bij bijvoorbeeld littekenweefsel ook wel pigmentloosheid gezien. En zoals hierboven is beschreven, worden pigmentloze plekken ook bij lepra gezien. Het is niet uitgesloten dat de melaatsen in het Nieuwe Testament, in tegenstelling tot de tijd van Mozes, wel leden aan lepra, omdat deze ziekte toen wel in het gebied van Israël zou voorkomen. Een rode huidaandoening met witte schilfering zou kunnen passen bij schubziekte (psoriasis) of een sterke verhoorning van de huid (Lev.13:19). De beschreven symptomen onder de baard zouden we tegenwoordig baardschurft of een ontsteking van de haarzakjes noemen (Lev.13:29-37). Mogelijk schaarde de Bijbel een geïnfecteerde brandwond ook onder melaatsheid (Lev.13:24-28). We zien dus dat de huidafwijkingen bij melaatsheid moeilijk onder één noemer zijn te brengen. Melaatsheid is een verzamelnaam voor verschillende huidziekten. Wél hebben alle huidafwijkingen als gemeenschappelijk element dat de huidbarrière beschadigd is. Zeker in de bijbelse tijd zal dat veelvuldig zijn samengegaan met infectieuze complicaties. Een interessant gegeven in dit verband is dat in de Nieuwe Bijbelvertaling het woord melaatsheid is vervangen door een ander woord. De vertaalcommissie wilde van het woord melaatsheid af omdat veel mensen denken dat melaatsheid hetzelfde is als lepra. Gezocht is naar een woord dat aan de ene kant recht doet aan de verschijnselen en dat aan de andere kant niet onschuldig klinkt. Gekozen is voor een nieuw, nog niet bestaand Nederlands woord, namelijk *huidvraat*.

Melaatse kledingstukken en huizen

Melaatse plekken aan kleding en huizen doen ons denken aan vochtplekken als gevolg van schimmels. Een andere mogelijkheid zijn woeker-

planten die uithollingen kunnen maken in stenen. Sommige van deze planten hebben zelfs de naam *lepraria* gekregen. We zouden ons verder kunnen afvragen of de huidaandoening bij de melaatse niet een schimmelinfectie is geweest. Mogelijk een schimmel die van dieren afkomstig is. Misschien een schimmel die kon overslaan van de huid naar de kleding en stenen, of andersom. Dit was dan wel een zeer besmettelijke en agressieve schimmel, die behalve de huid ook ander materiaal als voedingsbodem kon gebruiken. De nu bekende schimmels zijn het in ieder geval niet geweest. En eerlijk gezegd, we weten het gewoon niet. Ook als dokter sluit ik mij maar aan bij de wijze uitspraak van Calvijn.

De reinigingshandeling

Als een melaatse dacht genezen te zijn, moest hij zich aan de priester tonen. De priester gebood hem om twee levende vogels, een takje cederhout, een scharlaken lapje en een stengel hysop te nemen voor het reinigingsoffer. Deze voorwerpen tonen ons een *treffende symboliek*. De levende vogels zien op levenskracht, het cederhout is zeer duurzaam, het scharlaken heeft de kleur van bloed dat ziet op het leven, en de hysop wijst op de reinigende kracht. Alles getuigde van leven tegenover... dood! Vervolgens doodde de priester een van de vogels boven een aarden vat met levend water. De andere, levende vogel doopte hij samen met het cederhout, het scharlaken en de

Omdat Christus plaatsvervangend de dood is ingegaan én het leven heeft verworven, kon de melaatse weer vrij man zijn.

hysop in het bloed van de gedode vogel. Hierna besprengde de priester de genezen melaatse zeven maal, waarna hij de levende vogel vrij liet vliegen in het open veld. Daarna moest de genezen melaatse zijn kleren wassen, zijn haar afscheren en zich baden. Na deze reinigingshandeling was de melaatse cultisch rein en mocht hij weer aan het maatschappelijk leven deelnemen (Lev. 14:1-9).

Maar er moest nog een tweede handeling volgen. Want de genezen melaatse was nog niet rein wat de

eredienst betreft. Hij moest nog zeven dagen wachten. Op de zevende dag moest hij zich weer scheren en wassen. Op de achtste dag moest hij bij de priester komen met twee lammetjes, een schaap, meelbloem en olie. Er moest geofferd worden om toegelaten te worden tot de gemeenschap met God (Lev.14:10-20). De priester streek het bloed op de rechteroorlel, de rechterduim en de grote teen van de rechtervoet. Nadat de priester ook de olie op dezelfde lichaamsdelen had gestreken, werd de toegang tot het heiligdom weer ontsloten voor één die vanwege zijn melaatsheid een buitenstaander was geworden.

Ook de melaatse voorwerpen moesten een reiniging ondergaan. Als de rood- of groenverkleurde plek op een kledingstuk ingetrokken was, scheurde de priester dit deel eraf. Het resterende kledingstuk werd gewassen, waarna het rein was. De reiniging van een melaats huis vond plaats door besprenging met bloed door de priester.

Geestelijke betekenis

Eerder schreef ik reeds dat melaatsheid ziet op de vuilheid van de zonde en de vloek van God. De door Gods Woord en Geest aan hun geestelijke melaatsheid ontdekten moeten het uitroepen: 'Wij allen zijn als een onreine' (Jes.64:6a). Maar er is méér. Duidelijk zien we in de handelingen van de priester de *symboliek van de plaatsvervanging*. Niet alleen de priester ziet op Christus als de enige Hogepriester. Oók de twee vogels wijzen op de Heere Jezus. De gedode vogel ziet op Jezus in de staat van Zijn vernedering en de levende vogel op Jezus in de staat van Zijn verhoging. Omdat Christus plaatsvervangend de dood is ingegaan én het leven heeft verworven, kon de melaatse weer vrij man zijn. Hij mocht zoals de vogel de vrijheid invloeg weer zijn plaats temidden van het volk innemen en het volle leven genieten. Hij was als het ware van een levende dode opgestaan tot nieuw leven. Verder ziet het bloed van het geofferde lam op de rechtvaardigmaking en de olie op de heiligmaking. Met het strijken van het bloed op de rechteroorlel, de rechterduim en de grote teen van de rechtervoet werd gesymboliseerd: van het hoofd tot de voeten volkomen gereinigd! Met de olie op zijn rechteroorlel beleed de gereinigde: Heere, ik wil naar U horen. Met de olie op zijn

rechterhand: Heere, ik wil U dienen. En met de olie op zijn rechtervoet beled hij: Heere, ik wil in Uw wegen wandelen.

De priester kon een melaatse die genezen was, reinigen. Hoeveel groter is Jezus als de uitnemende Medicijnmeester. Hij kan melaatsen die *doodziek en onrein zijn*, rein maken door besprenging met Zijn bloed. Hij neemt de onreinheid van de zonde en de dood weg. Hij herstelt voor een gans melaatse de volkomen gemeenschap met God. Wat vinden we dit treffend verwoord in de berijmde Psalm 51:4a:

*Ontzondig mij met hysop,
en mijn ziel,
Nu gans melaats, zal rein zijn
en genezen;
Was mij geheel, zo zal ik
wittig wezen
Dan sneeuw, die vers op 't aardrijk
nederviel.*

Op 17 augustus 1719 heeft Abraham Hellenbroek in de Rotterdamse Laurenskerk een preek gehouden over de melaatse man uit Mattheüs 8. Op indringende wijze gaat hij in op

de onreinheid die de zonde teweegbrengt en op de reinigende kracht van Christus. Ter afsluiting wil ik een gedeelte uit de preek citeren: *U moet tot Jezus komen met de allerdiepste verootmoediging van uzelf voor Hem. Aanbid Hem ook. Werp u voor Hem op uw knieën. Val voor Hem op uw aangezicht. En laat niet los voordat u Hem ook tot ontferming hebt bewogen, in nederige boetvaardigheid. Met een gescheurd hart, in plaats van de gescheurde klederen van de melaatsen. Dat is de rechte gestalte waarop de genade beloofd is. Ik kan u verzekeren, indien u zo komt, al was u nog zo melaats, zo lelijk, zo stinkend, zo onrein, Hij zal Zich niet ontzien om Zijn genadehand ook tot u uit te strekken en u aan te raken met Zijn reinigmakende genadekracht. Hij zal met barmhartigheid ook innerlijk over u bewogen worden en tot u ook zeggen (o, allerverkwikkelijkst woord voor een verbroken ziel!): Ik wil, wordt gereinigd. En dadelijk zult u het ook ondervinden: u zult gereinigd worden van uw melaatsheid.*

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch

geval was bij de jonge predikant Hendrik de Cock en zijn Gereformeerde Gemeente van Ulrum. Haar "Acte van Afscheiding of Wederkeer" noemde het Hervormd Genootschap destijds een valse kerk. Ds. G.H. Kersten nam hiervan in 1947 afstand en noemde die kerk niet vals, aldus Golverdingen terecht. Er moet onderscheid gemaakt worden tussen kerk en organisatie. Wel voeg ik volledigheidshalve toe, dat Kersten onbeschroomd schreef over 'het juk der valse synodale organisatie' van 1816, waardoor onze 'belijdenis verkracht' werd. Het alleen-recht van de waarheid Gods in de kerk was met de nieuwe proponentformule vervallen!

Na de Afscheiding volgt het hoofdstuk over het Réveil (met als uitloper de Confessionale Vereniging), waarna de Doleantie-1886 aan bod komt. De auteur legt de verschillen tussen deze drie stromingen duidelijk uit. Met br. Golverdingen acht ik de eerste de meest sympathieke.

Ook over het ontstaan van onze eigen gemeenten en hun wortels kunnen we het een en ander lezen. Over Datheens psalmberijming - decennialang struikelblok tussen de Ledeboerianen en Kruisgezinden om tot vereniging te komen - citeert ds. Golverdingen Ledeboer enigszins onvolledig: 'Keert geheel terug'. De Benthuiser pastor schreef in 1843 daarbij óók: 'Twist were van ons de Heere; een ieder doe gelijk hij vrijmoedigheid heeft voor de Heere'. Deze instelling hadden Ledeboers opvolgers helaas laten varen. Het zou wellicht goed geweest zijn in dit gedeelte een wat bredere beschrijving te geven van de prediking rond en na de totstandkoming van onze Gereformeerde Gemeenten, zoals ik die wel aantrof bij De Cock/Ulrum. De opname in de literatuurlijst van enig werk van ds. G.H. Kersten - zoals in dit kader diens postuum uitgegeven verzamelwerk "Bedroefden om der bijeenkomstwil" - had in die leemte enigszins kunnen voorzien. Hoewel Kersten de ontwikkelingen in eenheidsstreven van zijn tijd zeker met positieve belangstelling tegemoet zag, achtte hij het gemis aan geestelijke herkenning (het bevindelijk element) een legitimatie voor kerkelijke gescheidenheid, blijkens een gefundeerd artikel in De Saambinder in 1922.

De studie bevat ook een hoofdstuk over enkele 'breuken en breuklijnen' in de gereformeerde gezindte. Een scheuring is doorgaans te betreuren. Zij vindt ten diepste haar 'oorzaak in onze zonden', aldus ds. Golverdingen. Zonden wederzijds, die óók eerlijk worden aangewezen als het gaat over de kwesties die in de Gereformeerde Gemeenten speelden. Een studie naar onze kerkhistorie van na 1948 moet eigenlijk nog op gang komen, schrijft de auteur. Tenslotte, ds. Golverdingen trekt zijn

BOEKENNIEUWS

Drs. M. Golverdingen, Kleine geschiedenis van de gereformeerde gezindte – Een ontwikkeling in hoofdlijnen.

Uitgever: Groen – Heerenveen, in samenwerking met Driestar Educatief. ISBN 90-5829-721-7. Aantal bladzijden: 152, gebonden in pocket. Prijs: € 9,95.

De "Kleine geschiedenis van de gereformeerde gezindte" biedt 'een ontwikkeling in hoofdlijnen' van de reformatische kerken en binnenkerkelijke stromingen, zoals we die kennen in ons land sedert het Réveil en de Afscheiding. Niet zozeer een uitgave voor stichting, maar voor studie. De doelgroep lijkt gegeven te zijn in docenten en studenten uit het onderwijsveld. De schrijver van deze "Kleine geschiedenis in hoofdlijnen", ds. M. Golverdingen, verantwoordt namelijk dat hij de (bewerkte) colleges aanreikt, die hij gaf in het kader van het Studium Generale van Driestar Educatief te Gouda. Br.

Golverdingen beklemtoont 'slechts een eerste verkenning van een bijzonder breed onderwerp' te geven en 'in geen enkel opzicht naar volledigheid gestreefd' te hebben. Daarvoor is deze pocket ook te beknopt. Ik geef zijn opmerking door om het juiste verwachtingspatroon te wekken. Intussen is de opgave die ds. Golverdingen zichzelf stelde zeker geen kleinigheid. En ik moet zeggen: 'in hoofdlijnen' is hij daarin geslaagd. De belangstellende lezers krijgen een aardige doorkijk in de kerkgeschiedenis van de gereformeerden in Nederland, voorzien van heel wat informatie (soms zelfs in detail). Ik doe een enkele greep en plaats daarbij enkele kanttekeningen.

De eerste lezing over de Afscheiding van 1834 vind ik ronduit boeiend. Ze toont ons niet alleen de worsteling om het behoud der gereformeerde orthodoxie, maar ook van de schriftuurlijk-bevindelijke prediking én doorleving hiervan, zoals dat het

hoofdpijnen naar onze 21e eeuw: de vereniging van Hervormden, Gereformeerden en Lutherse in de Protestantse Kerk van Nederland, inclusief het ontstaan van de Hersteld Hervormde Kerk. Een gedegen analyse van het SOW-proces en de -grondslag ontbreekt niet. Een informatief boekje, dat - naar de schrijver wenst - uitnodigt 'tot eigen onderzoek van de lezer'!

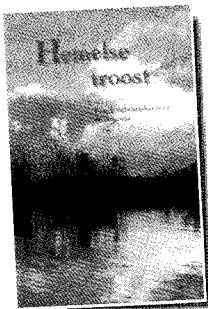
Tholen,

ds. C. de Jongste

AanZet 1,2,3; werkschetsen voor +16 jongeren en JeV's; uitgaven JBGG; prijs per bundel: € 5,-.

Hemelse troost; 12 bijbelstudies over de Bergrede door ds. C. Harinck; uitgave JBGG; prijs € 4,50.

Onze Jeugdbond maakt er werk van steeds weer werkmateriaal aan te reiken voor het jeugdwerk. AanZet is een serie waarin boekjes verschijnen speciaal voor jongeren en het werk onder jongeren. Per deel worden drie onderwerpen behandeld. Deze onderwerpen worden meestal aan Gods Woord ontleend. Er wordt aandacht gegeven aan Joodse feesten, de verhouding Oude Testament – Nieuwe Testament, de brieven aan Timotheüs, gemeente zijn, de organisatie van de kerk, verzoeken. In deel 3 wordt ingegaan op andere religieuze bewegingen: mormonen, hindoeïsme en boeddhisme, en hekserij.

De schetsen geven blijk van een grondige benadering. Zowel bij de bijbelse onderwerpen als bij de actuele. Daardoor wordt er veel aangereikt aan achtergrondinformatie, schriftgegevens, gereformeerde

de visie vanuit de belijdenisgeschriften en vanuit de kerkhistorie. Ook wordt beknopt ingegaan op eigentijdse ontwikkelingen en worden deze kernachtig weerlegd. Ontwikkelingen en verleidingen van deze tijd worden onderkend en aangewezen. Met aanwijzing van de getrouwe bijbelse weg. Steeds wordt goede handreiking gedaan voor de verwerking.

Ook de bijbelstudies van ds. Harinck zijn zo samengesteld dat ze geschikt zijn voor het werk op de verenigingen. De schetsen zijn

kernachtig en zakelijk opgesteld. Hierbij wordt vanuit de gespreksvragen bovendien nog weer veel aangereikt voor de verdere doordenking en verwerking. Broeder Harinck geeft op schriftuurlijk-bevindelijke wijze belangrijke handreiking. Fundamentele lijnen worden kort en helder getrokken. Theologisch en naar het hart. Een citaat slechts: "Om dit leerstuk te beleven, is een sterven aan de wet der werken onmisbaar. Deze bijbelse uitdrukking betekent niet alleen dat de mens door de Wet ontdekt moet worden aan zijn zonden, maar ook dat hij van de Wet niets meer moet verwachten. Het is een van de grote taken die de Heilige Geest Zich gesteld heeft, de zondaar te laten sterven en omkomen met alle wettische betrachtingen, teneinde Christus in de mens te verheerlijken".

Zowel de bijbelstudies als de schetsen zijn in de eerste plaats voor het verenigingswerk bedoeld. Inhoud en niveau zijn zodanig dat ze niet alleen voor het +16 jeugdwerk, maar ook wel voor de +21 goed te gebruiken zullen zijn. Dat geldt voor de meeste schetsen en zeker voor de bijbelstudies. Onze Jeugdbond toont op een goede wijze leiding te willen geven; laten onze verenigingen er gebruik van maken. En van alle boekjes geldt dat ze ook zeker leerzaam en nuttig zijn om persoonlijk te lezen. Ze geven goede handreiking voor persoonlijke bestudering en toerusting. Juist ook voor ambtsdragers en met name jonge ouders goede lectuur. Van harte hoop ik dat deze uitgaven goede aftrek zullen vinden.

Krimpen aan den IJssel,

ds. P. Mulder

H. van Dam, "In het rechte spoor"; De Heidelbergse Catechismus uitgelegd aan jongeren vanaf 12 jaar"; uitg. Den Hertog - Houten, ISBN 90 331 1872 6, 236 pag., €17,50

Onlangs verscheen bij uitgeverij Den Hertog onder de titel "Voor Zijn aangezicht" een prachtig boek over huisgodsdiens. In dit boek is ook een hoofdstuk opgenomen van de hand van M.B. van Middelkoop over het gesprek met kinderen en tieners.

Deze waardevolle bijdrage begint met een inleiding, waarin we o.a. lezen: "... *Het is de gewoonte in het gezin Landgraaf dat op zondagmiddag de oudste twee kinderen*

samen met hun vader zich een half uur tot veertig minuten terugtrekken voor wat je zou kunnen noemen "huiscatechese." Samen bespreken ze bijvoorbeeld een paar artikelen uit de belijdenisgeschriften. Op die manier leren de kinderen deze belangrijke geschriften lezen en begrijpen...

Het boek "In het rechte spoor. De Heidelbergse Catechismus uitgelegd aan jongeren vanaf 12 jaar" dat hierboven aangekondigd wordt zou een uitstekend hulpmiddel kunnen zijn om inhoud te geven aan de huiscatechese zoals boven bedoeld.

H. van Dam heeft enkele jaren geleden onder de titel "Leid mij in Uw waarheid" een heel eenvoudige toelichting op de Heidelbergse Catechismus verzorgd, met name bedoeld voor de leeftijdsgroep 8-12 jaar.

In deze nieuwe uitgave onder de titel "In het rechte spoor" wordt nu een verklaring geboden voor jongeren vanaf ongeveer 12 jaar. Er wordt in dit boek dieper op de stof ingegaan en de verklaring van elke zondagsafdeling (steeds circa 4 pagina's per zondag) wordt afgesloten met een tiental vragen om met elkaar over te praten of eventueel te maken.

Van harte willen we deze nieuwe uitgave aanbevelen. Het zou een prachtig hulpmiddel kunnen zijn om op zondagmiddag in het gezin al met elkaar na te denken over de catechismuszondag die in de kerk, in de middag- of avonddienst aan de orde komt. Dat zal het kunnen volgen en begrijpen van de catechismus-prediking zeer ten goede komen.

's-Gravenhage,

ds. J. Driessen

Ds. C.A. van Dieren, Elk der vorsten zal zich buigen. Uitgeverij Gebr. Koster, Barneveld ISBN 90-5551-377-6, 167 blz., € 14,75

Opnieuw verscheen een bundel preken van Ds. Van Dieren over het leven van David. Negen preken, waarvan er drie handelen over Davids begeerte een huis voor de Ark des Heeren te bouwen en Gods antwoord daarop (2 Samuël 7) en zes over Davids krijgsverrichten tegen verschillende volken (2 Samuël 8 en 10).

Deze preken geven een heldere Schriftverklaring. Er worden vele praktische lessen voor het dagelijkse leven uit deze geschiedenissen naar voren gehaald.

Vooral vinden we in deze preken veel geestelijk onderwijs voor Gods kinderen. Onderwijs, waarin vlees en bloed niet gespaard worden. Alles van de mens wordt afgesneden. Het welbehagen Gods en het volmaakte werk van Christus worden aangewezen als enige oorzaak en grond voor de zaligheid en hoe dat werk van Christus in het hart wordt toegepast. Ook getuigen deze preken van de trouwe leidingen van Gods Geest met arme zondaren. De onbekeerden worden er ernstig in aangesproken op de noodzaak van bekering, maar ook gewezen op de mogelijkheid daarvan voor de grootste der zondaren.

De preken zijn uitermate geschikt voor de leesdiensten. Ze kunnen als vervolgstoffen worden gelezen, maar ook elk afzonderlijk. Achterin het boek is een tekstenregister opgenomen van de in deze en eerdere uitgaven van de schrijver opgenomen preken over het leven van David.

De uitgave is keurig vorm gegeven, goed ingebonden en met een duidelijke letter gedrukt.

Wij bevelen deze bundel met vrijmoedigheid aan voor jong en oud.

Kruiningen,

ds. G. Hoogerland

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Zwijndrecht:

ds. J. Veenendaal te Rhenen.

Beroepen:

Te Arnhem: ds. M. Golverdingen te Boskoop;

Te Gorinchem: ds. L. Blok te Ermelo;

Te Ridderkerk:

ds. G.M. de Leeuw te Rock Valley (USA);

Te Zoetermeer:

ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid.

Bedankt:

Voor Apeldoorn:

ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;

Voor Doetinchem:

ds. W. Harinck te Woerden;

Voor Markham (Canada):

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Voor Naaldwijk:

ds. A.J. Gunst te Nieuwerkerk;

Voor 's-Gravenpolder en voor Ooltgensplaat:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

Voor Sint-Annaland en voor Wolphaartsdijk:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Voor Stolwijk:

ds. A.H. Verhoef te St.-Catharines (Canada).

■ INSTITURING

GEREF. GEMEENTE EDE

De kerkenraad van de Geref. Gemeente te Veenendaal deelt u mee dat op D.V. vrijdag **9 februari** de afdeling geïnstrueerd zal worden tot zelfstandige gemeente.

In deze kerkdienst, waarin de consulent, ds. F. Mulder, zal voorgaan, zullen de geko-

zen ambtsdragers worden bevestigd.

Wij nodigen u hierbij hartelijk uit tot het bijwonen van deze dienst, die gehouden zal worden in de Adventskerk, Vijftien Morgen 51 te Veenendaal en aanvangt om 19.30 uur.

■ ZENDINGSDIENST IN ZWIJNDRECHT

D.V. woensdag **24 januari** wordt er een zendingsdienst gehouden in de Eben-Haëzerkerk van de Geref. Gemeente te Zwijndrecht, Burg. Jansenlaan 37. Voorganger is ds. A.A. Brugge. Het thema van de preek is: "Het komen van zondaren tot Christus," n.a.v. Johannes 6 : 37. Aanvang: 19.30 uur.

■ AANGEPASTE KERKDIENT TE KOOTWIJKERBROEK

D.V. zaterdag **27 januari** zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Kootwijkbroek een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. G. Beens voor te gaan. Het thema van de preek is: "De jongen van Elisa" n.a.v. 2 Koningen 6 : 13-23. Iedereen is hartelijk welkom.

■ DOVENDIENST TE THOLEN

Op D.V. zaterdag **27 januari** hoopt ds. W. Harinck voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Woerden, Oudelandseweg 50. Aanvang: 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM

Op D.V. vrijdag **26 januari** hoopt de classis Rotterdam te vergaderen in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Rotterdam-Centrum.

Aanvang: 19.30 uur.

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 140, gemeente DRACHTEN.

De nieuwe scriba is: H. de Boer, It Houtsjepaad 23, 9262 MC Sumar, tel. 0511-465997.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIJSSSEN OP 29 SEPTEMBER 2006 IN DE NOORDERKERK TE RIJSSSEN

Namens de roepende kerk van Enter opent ds. D. de Wit de vergadering. Hij laat zingen Psalm 119 : 14, leest Joh. 17 : 1-17 en gaat voor in gebed. Hij heet alle aanwezigen hartelijk welkom en spreekt een kort openingswoord, waarna hij de volgende gebeurtenissen memoreert:

- de koninklijke onderscheiding tot lid in de Orde van Oranje Nassau aan ouderling J. van Garderen uit Deventer.
- de ambtsjubilea van de ouderlingen B. Midavaine en A.F. van Toor (12½ jaar te Apeldoorn) en diaken M.J. Zuidijk (30 jaar te Apeldoorn).
- het overlijden van mevr. De Olde uit Enschede.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: Preses: ds. D. de Wit, assessoren: ds. A. Schreuder en ds. C. van Dieren, 1e scriba: oud. K.H. de Heer, 2e scriba: oud. F. van Toor, quaester: oud. D. Ebbers.

Een schrijven van het dep. AKZ inzake archiefbeheer wordt voor kennisgeving aangenomen. Het belang wordt door de voorzitter onderstreept.

Een schrijven van de P.S. Oost inzake de benoeming van G.W. van de Maat in de stichting tot Financiële Hulpverlening aan Instellingen in de P.S. Oost der Gereformeerde Gemeenten. Van dezelfde stichting is het jaarrapport 2005 ter kennisgeving toegezonden.

Een antwoord van het dep. Zending Gereformeerde Gemeenten op de door de classis geschreven brief over betere informatievoorziening van ZGG naar de zending gemeenten over het functioneren van en de controle op uitgezonden zendingsmedewerkers. Er wordt beterschap beloofd.

Een verzoek van de Raad van Advies van de SVRO om vervulling van de ontstane vacature. Na overleg wordt besloten dat ouderling E.J. Voortman deze vacature tijdelijk zal vervullen.

Er zijn verslagen van de classisvergaderingen Barneveld (17 februari en 14 augustus

2006) en Kampen (23 maart 2006). Deze worden voor kennisgeving aangenomen. De P.S. Oost heeft naar aanleiding van problemen binnen de verzorgingshuizen van de SVRO een commissie opdracht gegeven de problematiek in kaart te brengen en te onderzoeken in hoeverre de kerkelijke achterban optimaal invloed kan hebben na de wettelijk verplichte wijziging van bestuursmodel. De commissie heeft een eerste rapport uitgebracht met vooral een aantal aanbevelingen ten aanzien van de commissie, maar spreekt uit dat zij de definitieve voorstellen van statuten en reglementen in een extra classisvergadering wil bespreken. Op deze wijze kunnen aan de Raad van Advies de wensen vanuit de classis worden meegegeven.

De situatie rond Almelo en Wierden wordt in comité besproken. Er wordt blijdschap uitgesproken dat de vacature voor ouderling in Almelo mocht worden vervuld. Hiermee is een groot probleem opgelost. Wel blijft zowel in Almelo als in Wierden de omvang van de kerkenraden te klein. Er heeft zich een nieuwe ontwikkeling voorgedaan, daar een projectontwikkelaar het kerkgebouw van Almelo wil kopen. De classis geeft de gemeente Almelo desgevraagd enkele adviezen en biedt haar hulp aan. Verder is het primair een zaak van beide kerkenraden om verder te spreken over mogelijke samenwerking.

Op D.V. 11 mei 2007 zal er in Rijssen een

ambtsdragersconferentie worden gehouden. Het onderwerp, 'De plaats van de kerk in een veranderende samenleving', zal door een lid van het dep. Kerkrecht worden ingeleid. Tevoren kunnen andere kerkrechtelijke vragen worden ingediend.

Na stemming wordt ouderling D. Ebbens als quaestor herbenoemd.

Rijssen-Noord vraagt wat te doen als doopleden die niet zijn toegelaten tot het doen van belijdens, vragen om hun doopbewijs, om elders wel belijdenis te kunnen afleggen. Gewezen wordt op de duidelijke uitspraken van de Generale Synode 1977 op dit terrein. Als we hieraan vast houden, kunnen kerkenraden niet tegenover elkaar worden uitgespeeld.

Tijdens de rondvraag wordt een vraag van Arnhem beantwoord wanneer een stuk wettig ter tafel is. De vergadering wijst de gemeente van Rijssen-Noord aan om de classis bijeen te roepen op D.V. vrijdagavond 23 februari 2007 om 19.00 uur in de Noorderkerk te Rijssen.

Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng. Hij vraagt ouderling J.M.A. Diepeveen van de roepende kerk Enter te eindigen. Deze laat een psalmvers zingen en gaat voor in dankgebed. Daarna sluit de preses de vergadering.

F. van Toor, 2e scriba

inleiding houden over het thema: "Christen en kunst". Aanvang: 19.30 uur.

Utrecht

Op D.V. **20 januari** belegt district Utrecht een districtsavond in de Westerkerk van de Geref. Gemeente te Utrecht, hoek Catharijnekade/Bergstraat 54. Inleider: dr. S.D. Post over: "In de ban van de duivel. Van Cothic tot Ger. Gem." Aanvang: 19.45 uur.

■ ZANGAVOND IN DIRKSLAND

Datum: D.V. **20 januari**, aanvang: 19.30 uur. Locatie: kerk van de Geref. Gemeente, Mozartsingel 2, Dirksland. Organist Pieter Heykoop. Ds. J. Schipper hoopt deze zangavond te openen. Speciaal voor de kinderen zullen enkele bekende psalmen worden gezongen. Collecte t.b.v. aflossing kerkbouwschuld.

■ 30 JAAR AMBTELIJKE DIENST & KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 1 januari j.l. mocht ouderling L.J. Goud van de Geref. Gemeente te Yerseke, herdenken dat hij gedurende 30 jaar de gemeente in het ambt mag dienen, waarvan vele jaren als scriba.

Gedurende deze lange ambtsperiode mocht onze medebroeder niet alleen de gemeente van Yerseke dienen, maar mocht hij ook dienstbaar zijn binnen het geheel van onze gemeenten, namelijk als curator van de Theologische School, deputaat van het deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder, lid van de redactie van "Kerkelijk Nieuws" (kerkbode van de Geref. Gemeenten in de classis Goes) en als afgevaardigde naar meerdere vergaderingen.

Op zijn 65e verjaardag, zaterdag 6 januari j.l., was er een bijzondere bijeenkomst voor familie en kerkenraadsleden met echtgenotes in de zaal van de kerk, omdat het H.M. de Koningin had behaagd dhr. Goud te benoemen tot lid in de orde van Oranje Nassau. Door burgemeester A.J. Huisman van de gemeente Reimerswaal werden hem de bijbehorende versierselen opgespeld. Br. Goud ontving deze koninklijke onderscheiding mede vanwege zijn 40 jaar trouwe dienst bij onderzoeksinstituut N.I.O.O.-K.N.A.W. te Yerseke.

Tijdens deze bijeenkomst werden de gedecoreerde en zijn vrouw, namens de kinderen hartelijk toegesproken door I. Goud. Ds. J.W. Verweij sprak hen namens de kerkenraad toe uit Psalm 84 en wenste hen samen toe wat in het 12e vers staat: "Want God de HEERE is een Zon en Schild; de HEERE zal genade en ere geven; Hij zal het goede niet onthouden, dengenen, die in oprechtheid wandelen".

Kerkenraad Geref. Gemeente Yerseke.

BERICHTEN

■ ISRAËLAVOND IN KLAASWAAL

Samen psalmen zingen onder begeleiding van Lennard Verkamman.

Op D.V. zaterdag **27 januari** bent u van harte welkom in de kerk van de Geref. Gemeente van Klaaswaal, Havenweg.

Ds. A. Schot vertelt dan over het werk van het deputaatschap Israël in Oekraïne. Er wordt een collecte gehouden voor evangelieverkondiging onder Joden. Na afloop is er gelegenheid voor ontmoeting.

Aanvang: 19.30 uur. Er is voldoende parkeerplaats bij de kerk.

■ JONGERENBIJeenKOMST IN MELISKERKE

De commissie jeugdzorg van de classis Middelburg organiseert op D.V. zaterdag **20 januari** een jongerenbijeenkomst. Aanvang: 19.30 uur. Locatie: kerkgebouw

Geref. Gemeente te Meliskerke, Valkenburgstraat 25. Spreker: dhr. P. Schalk, directeur RMU, over "Christen-zijn" in een dynamische samenleving".

■ DISTRICTAVONDEN +16

Berkenwoude

Op D.V. zaterdag **20 januari** is er in de kerk van de Geref. Gemeente te Berkenwoude een regionale jongerenavond van district Gouda, waarop dhr. B.S. van Groningen met ons zal nadenken over: "Het oog op Hem". Aanvang: 19.45 uur.

Eindhoven

Op D.V. zaterdag **27 januari** wordt er een districtsavond van district Zuid-Oost gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te Eindhoven, Plaggenstraat 57. Dhr. en mw. Roozemont zullen dan een

KERKDIENSTEN

■ ZONDAG 21 JANUARI 2007

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Van Gelder; Aalburg 14.30 uur ds. Beens; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 18.30 uur ds. J. Karels; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. L. Blok; Apeldoorn 17.00 uur ds. Tuinier (H.D.); Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Benthuizen 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Breda 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.00 uur ds. Driessen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 15.00 uur ds. De Wit; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.00 uur ds. G. Pater; Eindhoven 15.00 uur ds. Brugge; Elspeek 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 18.30 uur ds. Tanis; Enter 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. Visscher; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Van der Net; Haamstede 15.00 uur ds. De Heer; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.00 uur ds. Hogchem; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 14.30 uur ds. Meeuse; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. Boogaard; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 18.00 uur ds. F. Mulder; Leiderdorp 10.00 uur ds. Terlouw en 16.00 uur ds. W. Harinck; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Melissant 15.00 uur stud. Labee; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds.

De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 15.30 uur ds. Visscher; Moerkapelle 9.30 (doventolk) en 18.30 uur ds. Golverdingen; Naaldwijk 19.00 uur ds. P. Mulder; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Verweij; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 en 15.00 uur ds. G. Pater; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 10.00 en 15.00 uur stud. De Waard; Oostkapelle 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Poortugaal 14.30 uur ds. Van Krimpen; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 16.30 uur ds. Hogchem; Ridderkerk-Slikkerveer 16.30 uur ds. Paul; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. Bakker; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 (bev. ambtsdr.) en 17.00 uur ds. C. Harinck; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur stud. Heijkamp; Scheveningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Driessen; Sint Philipsland 14.30 uur ds. Van Manen; Soest 9.30 en 15.00 uur stud. Jooze; Spijkenisse 15.00 uur ds. W.J. Karels; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul; Terneuzen 18.00 uur stud. De Waard; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Beens; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 15.30 uur ds. Golverdingen; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaarding 10.00 en 16.00 uur ds. Bakker; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 18.30 uur ds. Moens; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 18.45 uur ds. Kattenberg; Zeist 10.00 en

18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Zwolle 9.30 uur ds. J. Karels en 19.00 uur ds. Kleppe.

■ DINSDAG 23 JANUARI 2007

Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher (bijbel-
lezing); Borssele 19.30 uur ds. Van Gelder;
Moerkapelle 19.30 uur stud. Jooze;
Naaldwijk 19.45 uur ds. Mondria; Nisse
19.30 uur ds. Baan; Ooltgensplaat 19.30
uur ds. Van Manen (H.D.); Puttershoek
19.30 uur ds. Van Ekeveld; Stad a/h
Haringvliet 19.30 uur ds. Schipper
(bev. ambtsdr.).

■ WOENSDAG 24 JANUARI 2007

Aalburg 19.30 uur ds. W. Harinck; Alphen
a/d Rijn 19.30 uur ds. Van Krimpen;
Beekbergen 19.30 uur ds. Vermeij; De Valk-
Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven (bijbel-
lezing); Drachten 19.30 uur ds. Van Belzen;
Emmeloord 15.00 uur ds. Tanis (huw. bev.);
Hardinxveld-Giessendam 14.30 uur ds.
W.J. Karels (huw. bev.); Hoofddorp 19.30
uur stud. De Waard; Leerdam 19.30 uur ds.
Kleppe; Leiderdorp 19.30 uur ds. Van der
Net; Melissant 19.30 uur ds. De Jongste;
Mijdrecht 19.30 uur ds. Gunst; Nieuwer ter
Aa 19.45 uur ds. Bakker; Nunspeet 19.30
uur ds. Schot (bijbel-
lezing); Ouddorp 19.30
uur ds. Meeuse; Poederoyen 19.30 uur ds.
Van Manen; Rhenen 19.30 uur ds.
Veenendaal (bijbel-
lezing); Rijssen-Noord
19.30 uur ds. Van Dieren; Rotterdam-
IJsselmonde 19.30 uur ds. Schreuder; Sint
Philipsland 19.30 uur ds. De Heer; Soest
19.30 uur ds. Mondria; Veen 19.30 uur ds.
Melis (bijbel-
lezing); Wageningen 19.30 uur
ds. F. Mulder (bijbel-
lezing); Werkendam
19.30 uur ds. M. Karens (bijbel-
lezing); Westzaan 19.30 uur ds. De Wit; Zaandam
19.30 uur ds. Van Aalst; Zoetermeer 19.30
uur ds. Schipper; Zwijndrecht 19.30 uur ds.
Brugge (voor de zending).

■ DONDERDAG 25 JANUARI 2007

Genemuiden 19.30 uur ds. Hakvoort (bij-
bel-
lezing); 's-Gravenpolder 19.30 uur ds.
Baan; 's-Gravenzande 19.45 uur ds.
Silfhout; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur
ds. B. van der Heiden; Kootwijkerbroek
14.00 uur ds. Beens (huw. bev.); Krimpen
a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder (bijbel-
lezing); Meeuwen 19.30 uur ds. L. Blok;
Ooltgensplaat 14.30 uur ds. Van Manen
(huw. bev.); Ridderkerk 19.30 uur stud.
Labee.

■ VRIJDAG 26 JANUARI 2007

Enkhuizen 15.30 uur ds. Neele (huw. bev.).

■ ZATERDAG 27 JANUARI 2007

Aagtekerke 15.00 uur ds. Moens (gehan-
dicaptendienst).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Ook voor u staat de deur van onze evangelisatiepost open.

U bent hartelijk welkom op dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw iDe Bron, Oude Barrelei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 (evangelist Van Setten) en 17.00 uur (leesdienst).

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend op dinsdag van 10.00 - 15.00 uur, donderdag van 15.00 - 21.00 uur en zaterdag van 11.00 - 15.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Te huur Engeland, 2-4 pers. vak. huisje bij farm (strict Bapt.) omg. Bedford (Bunyan) Inl. 0044-1234740307 (Fam. Green) of 0418-671270 (Fam. van Mourik)

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam IJsselmonde heeft met droefheid kennis genomen van het overlijden van

Johannes van Driel

in de leeftijd van 96 jaar.

Hij heeft onze gemeente gedurende 18 jaar als ouderling mogen dienen met de hem geschonken gaven. De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen en verdere familie in dit verlies en heilige deze roepstem aan hun en ons aller hart

Namens de kerkenraad: preses: L. Jumelet
scriba: G. van Breugel

Rotterdam, 9 januari 2007

zorgboerderij

"Buyskêrke"

Zorgboerderij "Buyskêrke" biedt dagbesteding aan mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap, om te functioneren naar zijn/haar mogelijkheden.

Hierbij staan de eigenheid en mogelijkheden van de deelnemer centraal.

Ook ouderen, mensen die burn-out zijn geraakt, of met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zijn welkom.

Een zinvolle dagbesteding bestaat uit werkzaamheden zoals:

- dieren verzorgen
- onderhoud van erf en beplanting
- schoonhouden van dierenverblijven
- werkzaamheden in de tuin en kas
- huishoudelijke werkzaamheden
- of gewoon genieten van wat er te zien is

Wij doen ook aan buitenschoolse opvang op woensdagmiddag, zaterdagmorgen en in de vakanties.

Graag willen wij onder uw aandacht brengen dat we de *Stichting Vrienden van Buyskêrke* hebben opgericht. Via deze stichting willen we het financieel mogelijk maken, extra voorzieningen te realiseren voor de 'hulpboeren'.

Het bankrekeningnummer van de *Stichting Vrienden van Buyskêrke* is 1053.27.247.

We zoeken nog vrijwilligers die ons willen helpen in tuin en kas.

Voor meer inlichtingen kunt u contact opnemen met fam. Verhage.

Boudewijnskerke 5
4374 SB Zoutelande.

0118-563142
06-45736755

Westzaan, t.h. voll. gem. **vakantiewoning**, v.a.g.v. Bij boerderij. Vrij week 27, 33 en 35. Voor- en naseizoenen ook nog vrij. Tel. 075-6160213.

BEGRAFNISVERZORGING KINA
010-458 31 12
voor Rotterdam, Krimpenerwaard, Gouda e.o.
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen. Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73** b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Caravan te huur op rustige plek in Nunspeet, in weidegebied, dichtbij Veluwemeer en bossen. Op boerderij, ideale fietsomgeving. Ook als jaarpark te huur. Tel. 0341-254629.

Friesland Voor een fijne vakantie bent u hartelijk welkom op "De Verborgten Hoek"!

Er zijn ook caravans te huur. Fam. Wierda-Tuinier, Harich (dichtbij Oudemirdum). Tel. 0514-602065 www.deverborgenhoek.nl

Te huur in **Kamperland: vak.won.**, 2-8 pers., dicht bij Veerse Meer en strand, veel privacy. Ook tijdelijk verhuur. Tel. 0113-351899 of 06-20417590.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR
Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Bakkeveen - Friese Wouden (12 km van Drachten) of Ameland of Terschelling, chalets/stacars. te huur. Niet te duur! Bel: **0512-516096**. www.vdsluisvakanties.nl

- ROEMEENSE PANFLUITEN
- DIVERSE BLOKFLUITEN
- VIOLLEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

TSJECHIË: Goedkope gezinsvakantie? Nog diverse weken vrij, ook in het hoogseizoen. Kom naar ons prachtig gelegen en zeer complete gezinsvakantiehuis, ca. 900 km, nabij Reuzengebergte, 8-10 pers. Bel vrijblijvend met fam Van der Ham of fam Pors, 0653 134593 of 0654922825

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG
T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl
Zorg met een eigen kleur

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Telefoon (0172) 21 21 22

Begravenisverzorgers:
D. Harkes en J.F. van Staveren

Wij verzorgen alleen begravenissen - Dag en nacht bereikbaar

ZEELAND - 6 pers. bungalow
Zeer rustig gelegen, op loopafstand van zee en meer.
Veel fietsmogelijkheden.
www.karensrecreatie.nl
Bel. 0488-442031

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Ontwerp
Realisatie
Restauratie

Van Lagen
Forysthlastraat 44
6744 AS Edeveen
0318 - 57 30 45 / 06 - 23 618 640
Door al uw glas in lood werken

NatuursteenHuis
vakmensen vertalen uw wensen

- Marmer, graniet en hardsteen (voor binnen & buiten)
- Grafmonumenten
- Vakkundig advies

Goes tel (0113) 216555
Middelburg tel (0118) 612579
ook voor leveringen buiten Zeeland

Een mooie vakantie in Twente

► **NIEUW**: 8 Persoons rolstoel vriendelijke bungalow, v.a.g.v.
► Comfortabele 2 t/m 6 pers bungalows v.v. wasmachine en magnetron
► Gebruik van overdekt verwarmd zwembad op 100 meter
► Prachtige omgeving voor fiets- en wandeltochten
► 55+ en buiten schoolvakanties: 20% korting
► Bel voor infofolder:

VAKANTIEOORD HOLSAPPEL
FAM. G. TIMMERMAN - MOLENDIJK 105 ZUNA - TELEFOON 0548 - 51 27 90

Het Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten roept sollicitanten op voor de volgende functie:

Algemeen zendingsadministrateur voor Guinee

Taakhoud:

- Coördineren en uitvoeren van financiële, administratieve en logistieke werkzaamheden van de MERN-organisatie, waaronder het teampenningmeesterschap;
- Aangaan en onderhouden van contacten op financieel en administratief gebied met (overheids)instanties alsmede met overige (locale) organisaties die van belang zijn voor het werk van het MERN-team; op de standplaats maar ook in de hoofdstad Conakry;
- Samen met andere teamleden betrokken zijn bij de verdere opbouw en voortgang van het zendingswerk van ZGG in Guinee.

Profielomschrijving:

- Inzicht in en ervaring met administratieve processen en boekhouding;
- Een netwerker met goede contactuele eigenschappen, die ook in staat is tot crossculturele communicatie;
- Affiniteit met automatisering;
- Van de kandidaat wordt een goede beheersing van het Frans verwacht of de capaciteit deze taal te leren;
- Gelet op het klimaat en de leefomstandigheden is een goede gezondheid een voorwaarde;
- Ervaring in ontwikkelingslanden is een pre;
- Leeftijdsindicatie: vanaf 28 jaar.

Sinds 1991 verricht ZGG onder de naam M.E.R.N. pionierszendingswerk in twee gebieden in Guinee: de stad Boké en omgeving en in het aangrenzende Mixiforé-gebied. De bevolking in deze gebieden is voornamelijk moslim.

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich verbonden voelen met het werk van de zending.

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referentieadressen graag vóór 27 januari richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten t.a.v. de heer drs. P. Eikelboom, directeur, Postbus 232 3440 AE WOERDEN

Voor inlichtingen over deze functie kan contact worden opgenomen met de heer P. Eikelboom (kantoor: 0348-489950, privé: 0318-634626).

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Het zendingsbureau van de Gereformeerde Gemeenten is gevestigd in Woerden. Omdat er binnenkort een vacature ontstaat op het secretariaat, zoeken wij een ervaren

Secretaresse

Geboden wordt een veelzijdige en afwisselende functie in een klein team, met collega's die zich betrokken weten bij het zendingswerk. Het betreft een fulltime functie.

Taakhoud:

- Faciliteert en ondersteunt de werkzaamheden van het management;
- Verricht alle voorkomende secretariële werkzaamheden;
- Beheert en bewaakt de agenda;
- Bereidt bezoeken aan het buitenland voor;
- Redigeert rapporten en verslagen.

Vereisten:

- Secretarisseopleiding of een vergelijkbare opleiding;
- Accurate en dienstverlenende opstelling;
- Stressbestendigheid en zelfstandig kunnen werken;
- Redelijke kennis van het Engels.

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich verbonden voelen met het werk van de zending.

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referentieadressen graag vóór 27 januari richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten t.a.v. de heer drs. P. Eikelboom, directeur Postbus 232 3440 AE WOERDEN

Voor inlichtingen over deze functie kan contact worden opgenomen met de heer P. Eikelboom (kantoor: 0348-489950, privé: 0318-634626).

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Siloah heeft een twintigtal voorzieningen, waaronder woonlocaties, centra voor dagactiviteiten en logeerfaciliteiten. Tevens biedt Siloah zaterdagopvang en ambulante zorgvormen, zoals zorg aan huis, begeleid zelfstandig wonen (BZW) en praktisch pedagogische gezinsbegeleiding (PPG). Ruim 500 medewerkers verlenen zorg aan ongeveer 540 cliënten.

Voor woonlocatie De Akker in Bodegraven is Siloah op zoek naar een pittige en enthousiaste

Locatiemanager m/v

Voor een dienstverband van 36 uur per week
aandachtsgebied: 2-3 woningen van woonlocatie De Akker

Als locatiemanager ben je verantwoordelijk voor het coördineren van het zorgproces in de woningen. Je werkt collegiaal samen in een team van zes locatiemanagers. Zij zijn leidinggevende of van enkele woningen van woonlocatie De Akker in Bodegraven, of van het logeerhuis in Berkenwoude of van het dagactiviteitencentrum De Dorsvloer in Bodegraven. Je geeft leiding aan diverse teams die werkzaam zijn op de woningen, waarbij je verantwoording aflegt aan de regiomanager. Je houdt je onder andere bezig met beheersmatige zaken op de woning, zoals financiën en personeel, beleidsontwikkeling en kwaliteitszorg. De goede communicatie met medewerkers, maar vooral ook met de ouders en belangenbehartigers is zeer belangrijk. Je stimuleert de vraaggestuurde zorg.

Functie-eisen:

- een afgeronde HBO-opleiding in een relevante richting of de bereidheid tonen om deze te gaan volgen
- enige jaren werkervaring
- bij voorkeur ervaring met leidinggeven
- ervaring met vraaggestuurde zorg
- goede communicatieve vaardigheden
- een faciliterende en coachende stijl van leidinggeven
- een "klantgerichte" werkhouding zowel naar de bewoners en medewerkers als naar ouders/belangenbehartigers

De arbeidsvoorwaarden zijn conform de CAO Gehandicaptenzorg, FWG 55. Kandidaten onderschrijven de zorgvisie van Siloah en zijn lid of dooplid van de Gereformeerde Gemeenten of van één van de andere reformatorische kerken.

Wil je meer weten?

Informeert dan tijdens kantooruren bij de regiomanager van De Akker, mevrouw J.M. Tromp, tel. (0113) 27 54 54.

Je sollicitatie kun je richten, onder vermelding van de vacature, aan Siloah, Postbus 179, 4460 AD Goes binnen tien dagen na het verschijnen van deze advertentie.

Voor kerkenraden, verenigingen, commissies enz. heeft het Deputaatschap Evangelisatie een informatieve presentatie over het evangelisatiewerk in Nederland en België. Onze voorlichter komt graag bij u langs (ook overdag).

- Nederland en de geestelijke nood van onze naaste
- Noodzaak van evangelisatie
- Het werk van onze evangelisten op de posten
- Het evangelisatiewerk in de gemeente

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften
Tel. 0341-253588.
Presentatie op scholen is ook mogelijk.

REHOBOTH CHRISTIAN SCHOOL, NORWICH, ONTARIO, CANADA.

For the coming school year, 2007-2008, we are looking for qualified teachers to fill elementary and secondary positions. Those interested are kindly invited to apply. For more information please contact the principal, Mr. John Heikoop, 519-863-2403, or the Board chairman, Mr. Len Vanderweerd. 001 519-468-3281. Send application and resumé to the secretary of the Board, Mr. Corney Van Wyk, 384483 Salford Road, Salford, Ontario, CA NOJ 1W0 or fax 519-485-1258.

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzoorgers:

- H. de Jongh • F.H. van der Leer • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Wardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Kroostweg 22, Tel. (030) 69 95 330

Voor een zorgzame begeleiding

Duitsveld, Stationsweg 411, Amersfoort, Nijkerk
Stationszeel e.o. 3925 CD, Hoevelaken
A. Kroes, G.C. van Haaren
033-277-9555 06 5590 7879

Kamper, Stationsweg 411, 3925 CD, Stationszeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Te huur: **Elspeet, stacaravan, 7-**
pers., Camping Meuleburg. Zo. in
ere houdend. Tel. 0113-502280.

Begrafenisverzorging "Honestum"

0180 - 628908 (dag en nacht)

L. Melleste-Verveer en D.D.E. Melleste

Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I. Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

Drempelvrije vakantie?

Jachthuis - Texel

2 luxe drempelvrije vakantiehuizen onder 1 kap, 7 en 8 persoons. Per woning: 2 hoog/laag bedden, douche-brancard en tillift. Tevens voorzien van vaatwasser, magnetron, wasmachine en wasdroger. Incl. schoonmaakkosten, € 275,- tot € 695,- p.w.

Meer informatie / reserveren:
www.denoorderhoeve.nl

De Noorderhoeve gehandicapten accommodaties
Harkebuurt 5-15 Oosterend - Texel - 0222 31 89 06

SAALBACH-HINTERGLEMM

Oostenrijk

TE HUUR. Schitterend gelegen vakantiewoning met grote tuin gelegen in een prachtig wandel-, mountainbike- en skigebied. Veel mogelijkheden voor uitstapjes. Geschikt voor 4 - 20 personen. Ideaal geschikt voor grotere gezinnen of meerdere families.
Tel. 0118-584512.
www.hausamwald.nl

t.h. omg. Beekbergen (Lieren)
tot 6 pers. zomerh.
bel voor info. 055-5062744

Te huur in zomervakantie
o.a. wk 27, 28, 29
groot huis in prachtig Zeeland
€ 895,- p.w.
tel. nummer: 06-19242420

Geerts
herenkleding

Ambtskleding
Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
Streppantalons - Overhemden
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g. 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. BESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Ten bate van de Zending zijn de volgende preekcassettes te koop

Ds. R. Boogaard	Hebr. 11: 24-26
Ds. G. Clements	Rom. 5:3
Ds. C.A. van Dieren	Matth. 24:34
Ds. E. Hakvoort	Psalms 23:3b
Ds. J.M.D. de Heer	Luk. 12:16-31
Ds. A. Hofman	Spr. 8:34-36
Ds. C. de Jongste	Openb. 1:17-18
Ds. M. Karens	Lev. 1:9b
Ds. J.M. Kleppe	Efeze 2:18
Ds. G.M. de Leeuw	Ps. 85:9
Ds. C. Neele	Matth. 13:44
Ds. G.J.N. Moens	Joh. 5:6b
Ds. A. Moerkerken	Ezech. 1:26
Ds. G. Mouw	Jer. 48:11
Ds. P. Mulder	Gal. 6:14a
Ds. A. Schot	Gen. 7:16b
Ds. A. Schreuder	Jes. 40:6-8
Ds. J. Veenendaal	Hab. 2:3b
Ds. E. Venema	1Kon. 10:1-13
Ds. A.H. Verhoef	Rom. 5:10-11
Ds. C. Vogelaar	Luk. 5:27-29

Aanbieding 11 voor € 35.00
geen porto
Vanaf 12 á € 3.20.
Vanaf 8 stuks geen portokosten

Lijst met 1600 preken- en/of 150 vertelcassettes op aanvraag.
Het Zendingswinkeltje
Tel: 0182-341831
Email: zgg@klikSAFE.nl

UDEL: gez. inger.
vak.bungalow, max. 4 pers.
park Uddelermeer.
tel. 034242439: 0616216768

OPVOEDEN is mensenwerk

Heeft u problemen bij het opvoeden van uw kind of is de relatie tussen u en uw kind verstoord? Neem dan contact op met SGJ Toegang.

033 - 475 33 00
www.sgj.nl

SGJ Toegang werkt samen met De Vluchttheuvel.

Professionele hulp voor christenen

Te huur in Hatzfeld aan de Eder,
aan de bosrand gelegen
vrijstaande vakantiewoning
(7 personen) met groot balkon en
prachtig uitzicht over het Edertal.
vrij voor 14 juli en na 17 augustus.
Tel: 0548-518674

RHENEN Te koop goed onderhouden **vrijstaand herenhuis** (1950) met garage en grote aangebouwde (1967) woonkeuken. Inhoud ca. 450 m3. Perceel 350 m2. Vraagprijs € 368.000 k.k.
Tel: 0317-613683

Te koop gevraagd:
THEOLOGISCHE BOEKEN
Antiquariaat Den Hertog
dhr. G.J. Zwoferink
Elzenkade 6, 3992 AC Houten,
Tel. 030-6346681

Begravenisonderneming
Brouwer

Voor een verantwoorde en stijlvolle begrafenis

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentinckloot 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

- Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst -
Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen -
- Rhenen - Woerden - Woudenberg -

Voorspoedig Nieuwjaar

DeHeyZon
Directie en personeel

Jufferswegje 31, 4421 JA Kapelle-Biezelinge tel. 0113 33 03 50

Tevens danken wij u hartelijk voor het in ons gestelde vertrouwen in het afgelopen jaar

Pieter en Janine Heykoop
www.deheyzon.nl